

УТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК СПІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Однією з проблем на сьогодні є визнання спільного підприємства як організаційно-правової форми на законодавчому рівні. Поряд з цією проблемою виникає ряд інших, а саме: створені останніми роками спільні підприємства не всі виявилися життєздатними, а їхня продукція — конкурентоспроможною, що пояснюється відсутністю досвіду просування своєї продукції на ринок, недостатністю обізнаністю іноземних партнерів з місцевими умовами, недосконалістю митного, валютного та податкового законодавства. Створення спільних підприємств є найреальнішим і найефективнішим шляхом залучення приватного іноземного капіталу в економіку України.

Спільні підприємства (далі – СП) – є однією з форм найпрогресивніших комплексних форм довготермінового економічного, науково – технічного співробітництва, що ґрунтується на об'єднанні спільних інтересів, капіталів, раціоналізаторських пропозицій, маркетингових досліджень іноземних та вітчизняних підприємців та доповнює торгово-економічні відносини. СП є найбільш розвиненим видом спільної підприємницької діяльності.

Для СП характерною є наявність у різнонаціональних суб'єктів підприємництва широкого спектра спільних господарських цілей. Подібна спільність, як відомо, є головною системоутворюючою ознакою міжнародної співпраці взагалі. Разом з тим у випадку СП спільність інтересів контрагентів реалізується не просто як компроміс між контрагентами угод купівлі-продажу товарів, а як подовжена в часі мотивація щодо досягнення певних результатів, для чого, власне, і витрачаються інвестиційні кошти та інші ресурси.

Насамперед, звичайно, йдеться про збільшення прибутку (наприклад, нові технології для сторони, яка є резидентом у країні розташування СП, підвищують ефективність та продуктивність господарювання, водночас і сторона – технологічний донор максимізує прибуток, оскільки отримує не разову винагороду за продаж технологій, а можливість здійснювати прибуткову діяльність на постійній основі.

Так, для учасника СП – експортера капіталу для створення такої господарської організації типовими є такі цілі:

- освоєння нових ринків збуту і, відповідно, збільшення прибутку через зростання продажу новим покупцям;
- краще забезпечення надійного і довготривалого доступу до джерел сировини й енергоносіїв;
- розширення діючих виробничих потужностей;
- зниження собівартості виробництва і поліпшення його конкурентних параметрів завдяки можливості використання дешевших факторів виробництва, зокрема робочої сили;

- економія часу і капітальних витрат завдяки можливості купити вже існуючі та діючі потужності;
- забезпечення можливості господарського маневрування, використання додаткових важелів поліпшення позиції на ринку;
- перспективне придбання того або іншого привабливого об'єкта в повну вартість;
- використання збутової мережі партнера й відомих у світі торгових марок;
- загальне поліпшення умов ринкової роботи й більш повне і ефективне використання ряду інших маркетингових чинників [1].

Спільними мотивами участі в СП і для інвесторів, і для реципієнтів капіталу, а також для тих контрагентів, які важко розрізнити за "ступенем розвиненості" та фінансовою потужністю, є такі:

- скорочення обсягів капітальних витрат і ризиків під час створення спільних виробничих потужностей;
- економія на масштабах та підвищення завдяки цьому ефективності виробництва, зниження собівартості продукції;
- диверсифікація виробництва, вступ у нову сферу виробничо-комерційної діяльності;
- зниження ризиків у господарській діяльності через політико-правову, кон'юнктурну нестабільність;
- уникнення паралелізму в процесі технологічного пошуку, взаємне та спільне використання розробок партнерів.

Підприємства з іноземним капіталом є прогресивною формою господарювання, інструментом формування ринкових відносин в економіці України. Вони, як форма міжнародного співробітництва, мають вагомий вплив на інтеграційні процеси у світову систему господарювання.

Але на сьогодні ефективному господарюванню СП перешкоджає відсутність стабільного правового поля, незабезпеченість повною нормативно-правовою інформацією, відсутність чіткої політики сприяння розвитку пріоритетних напрямів діяльності СП з боку держави, нерозвиненість виробничої інфраструктури [2].

Список джерел:

1. Гачек С. Місце і роль іноземних інвестицій у формуванні спільних підприємств / С. Гачек, Т. Гачек // Вісник. _ Львів, 2003. - № 10 (2). С. 220-223.
2. Дмитренко А.В. Роль спільних підприємств з іноземними інвестиціями у розвитку економіки України / А.В. Дмитренко // Економічний форум. – 2011. – 3. – С. 148-157.